

Отъ реченитѣ ученици по-бѣлѣжиги сж: П. Р. Славейковъ, Драганъ Цанковъ, Д-ръ Иванъ Касабовъ, Добри Войниковъ, Чинтуловъ, П. В. Оджаковъ, Никола Козлевъ“. (Миланъ Радивоевъ „Биография на Ивана Николовъ Момчиловъ. София 1912, стр. 20 и 21). Но това съобщение на Радивоевъ е невѣроятно. Когато Чинтуловъ трѣгва за Одеса — 1838 година — Момчиловъ е на учение въ островъ Андросъ и Атина. „Около това врѣме (прѣзъ 1836 год.) се завърналъ въ Елена младиятъ инокъ Иларионъ Стояновъ Михайловски, ученикъ отъ тогавашното грѣцко училище на островъ Андросъ въ Бѣло море. Куру Никола Момчиловъ се възползвалъ отъ случая, посвѣтвалъ се съ този си младъ съгражданинъ и на другата година (1837) прѣзъ Цариградъ изпратилъ сина си на свои разноски да се учи въ Андросъ, дѣто той постѣпилъ въ прочутото тогава училище на знаменития философъ, педагогъ Теофиля Капри“..... „Положението на ученицитѣ българчета станало непоносимо въ Андроското училище и той се прѣмѣстилъ въ Атина, къдѣто постѣпилъ въ втората гимназия. Тукъ Момчиловъ се училъ три години“.... „Макаръ и да му оставало още година да довърши образованието си въ Атина, прѣзъ 1842 година заминава за Одеса, дѣто постѣпилъ въ Херсонската духовна семинария. (Миланъ Радивоевъ, цит. кн., стр. 7, 8 и 10) На другата година (1843) Момчиловъ се заврѣща въ Елена и се условилъ учителъ, а прѣзъ 1848 г., пише М. Радивоевъ, по настояването на роднинитѣ си въ Елена се заврѣща Никола Ст. Михайловски, свършилъ сжщата година историко-филологическия факултетъ въ Московския университетъ. Съгражданинъ му го условиха учителъ — Другаръ на Ивана Н. Момчиловъ“. Младиятъ Момчиловъ (= Ив. Ив. Момчиловъ) ме увѣряваше, че притежавалъ въ архивата на баща си първитѣ училищни дневници, отъ които се виждало, че Чинтуловъ билъ единъ отъ най-добритѣ ученици, на когото е било възлагано обучението на по-малки ученици. Тия увѣрения при посоченитѣ въ книгата му дати за учението и учителската дѣйностъ на Ив. Ник. Момчиловъ за сега немогатъ да се приематъ за положителни и, вѣроятно, тѣ, както и съобщеното въ книгата за Чинтулова, изглеждатъ вмѣкнати отъ сина тенденциозно. Може би въ тия съобщения да има нѣщо вѣрно, но до публикуването на съотвѣтнитѣ документи, досегашнитѣ сж недостатъчни.